

АМЕРИКА ВИГОТОВЛЯЄ ПЛАН ПРИМИР'Я

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол виявив на пресовій конференції, що уряд Злучених Держав приготував писма й записки вспрямі примир'я й умов, які мають бути наложені на Німеччину Об'єднаними Державами. Загально панує переконання, що в умовах жадається безумовної здачі Німеччини. За тим піде цілковите розброєння й видача воєнних проступників в руки Аліантів. Це ще не значить, що Німеччина покінчить війну скоро, бо вона ще бореться завзято. Підготовка до примир'я виконується на підставі конференції міністрів закордонних справ у Москві. При департаменті стейту у Вашингтоні створено окрему секцію для таких цілей, звану Дивижен оф Інтернешенел Секюриті енд Організаційшен.

ПОДАТКОВИЙ ПРОЕКТ ГОТОВИЙ ДО ПІДПИСУ

ВАШИНГТОН. — Законопроект про новий податок у висоті \$2,315,800,000 перейшов уже всі потрібні вимоги процедури в обох конгресових палатах і тепер пропонується президентові до підпису. З огляду, що скарбовий департамент мав свій проект нових податків, з домаганнями 10 з половиною біліонів, панує переконання, що президент не підпише нового законопроекту, але і не зветує його. Коли не буде спротиву президента, то проект автоматично стане законом і без його підпису.

КОНСУЛЬ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ НАЇЗДУ РОСІЇ НА ЕСТОНІЮ.

НЮ ЙОРК. — У листі до Нью Йорк Таймс-у естонський консуль І. Каїв зясував стан взаємин російсько-естонських від 1917. р. аж по сьогодні, згадав про договори, заключені між СРСРом і Естонією, між іншими, договір з 1939. р., яким Росія гарантує незалежність Естонії, а на кінці консуль протестує проти теперішнього наїзду червоної армії на естонську територію.

ОБОРОНА ВАТИКАНУ ПРОТИ РОСІЇ В ЛЕГІСЛАТУРІ.

ОЛБЕНІ (Нью Йорк). — Асемблемен Джан. А. Девені з Бронксу зголосив резолюцію в легіслатурі, в якій пропонує висловити жалю до Росії за критику політики Ватикану та за напад в московських „Ізвєстіях“, начеб то Ватикан був за фашистами. Асемблемен домагається безпосередньої акції в цій справі. Проект резолюції відослано до комісії.

ЮНІЯ ВИТОРГУВАЛА \$5,000,000 ПЛАТИ ВСПЯТЬ.

ПЕТЕРСОН (Нью Джерзі). — Наємці у відділі продукції й утримання в фабриці літаків Райт Аеронотикал Корпорейшен дістануть \$5,000,000 платні вспять на 15. лютого. Цю підвишку одобрила Военна Рада Праці на домагання юнії Юнайтед Отомобил Воркерс, що належить до Конгресу Промислових Організацій (СІО). Юнія заключила контракт, що її 24,000 членів дістануть підвишку плати від 1. травня 1943. р. Для поодиноких робітників припадає пересічно по \$800.

СТЕЙТ МАЄ ПЛАТИТИ ФЕДЕРАЛЬНИЙ ПОДАТОК ЗА ВОДУ.

НЮ ЙОРК. — Федеральний апеляційний суд признав федеральному урядові право побирати від стейту податок за мінеральну воду в Саратога Спрингс, яку коркують стейтові агенції у пляшки і розпродують в різних містах Америки. Суд станує на тому становищі, що вода таксамо приносить зиски для стейту як виріб алкоголю, за котрий департамент скарбу у Вашингтоні побирає високі податки.

ДОВІЗ МАСЛА З АРГЕНТИНИ.

НЮ ЙОРК. — Останній набір масла з Аргентини, який вже є в дорозі до Злучених Держав, досягає 1,800,000 фунтів. Це вже третя послілка з Аргентини. Від січня 1943. р. разом з новою доставою прибуде до нас 23,800,000 фунтів. Це виявив голова Чужинної Економічної Адміністрації Ліо Т. Кравлі.

ПОБІЛЬШУЮТЬ КІЛЬКІСТЬ ПОДАТКОВИХ УРЯДОВЦІВ ЯК ДОРАДНИКІВ ДЛЯ ПУБЛИКИ.

НЮ ЙОРК. — На підставі розпорядку департаменту скарбу з Вашингтону податкові бюро дістали додаткових урядовців як дорадників при вимірі податку. Тому, що податок за 1943. рік скомплікований з огляду на те, що майже кожен платить Податок Перемоги, урядовці мають обов'язок помагати публіці при виповнюванню податкових формулярів. Порада є даром і не сміє робити вжитку з тайних заподань податковця. Тому, що дехто дістане зворот податку, вилаченого вже в попереднім році, департамент скарбу домагається, щоб податковці поспішили з виповненням податкових декларацій, щоб облекшити працю урядові.

Америка не буде ставити польської справи на вістрію меча

ВАШИНГТОН. — План Советів, щоб спір Польщі віддати ново іменованому комісареві закордонних справ України Олександрові Е. Корнійчукові до поладження через переговори з якимсь новим урядом в самій Польщі, не знаходить одобрення в урядових колах у Вашингтоні. Америка стоїть далі на становищі, що польський уряд на вигнання в Лондоні є правним урядом Польщі. Секретар стейту Кордел Гол не хоче в цій справі говорити нічого понад те, що треба прибирати наперед усі дані. Однак тут панує переконання, що якби прийшло до ревізії границь з переговорах з польським урядом на вигнання, то це булоб інше діло. Америка не проголошує засади, що буде ставити домагання польського уряду на вістрію меча, але теж не хоче пуститися на дорогу, яка малаб на меті перечеркнути засади Атлантійського Чарту.

НОВА УКРАЇНСЬКА ФІЛЬМА

ЕДМОНТОН (Алберта, Канада). — „Українські Вісти“ звіdomляють, що заходом оо. Василіянів вийшла нова українська звукова фільма. Вона буде виставлена в Канаді в трьох мовах: українській, англійській та французькій. Українська назва фільми звучить: „КАНАДІЙСЬКА БАТЬКІВЩИНА“. Фільмом займається канадське державне студіо, Нешенел Филм Борд. Перша копія фільми була вже висвітлена. Є це 16-міліметрова фільма, категорії званої як „нюз-ріл“ або „документальної“. Вона представляє перше пістоліття українців у Канаді. Тому, що вона зображує правдиві картини з життя української іміграції в Канаді, є вона історичною пам'яткою першого нашого періоду поселення в Канаді. Фільма кінчиться образками, що представляють наших хлопців і дівчат у трьох галузях канадських збройних сил.

БЕРЕ ПОВАЖНО СОВЕТСЬКІ ПЛАНИ ЩОДО РОЗДІЛУ АРМІЇ

НЮ ЙОРК. — Воєнний критик газети Гералд Трибун майор Джордж Фідинг Еліот обговорює найновіші проекти поділу червоної армії на 16 частей, окремо для кожної републики і твердить, що такий поділ вказує на мирові наміри Росії. Це тому, бо поділ армії на частини ослаблює армію, а це знову значить, що Росія після війни не думає про агресію. Коли советські командири дістануть команду над місцевими військовими силами, то хоч частина цих командирів візьме своє назначення поважно — міркує Еліот. А коли так, то центральна влада з Москви не буде всилі нагрозити мобілізацію на випадок диктаторських забаганок. Тому американці й англійці повинні віднести до советських планів з довірям, заключає критик.

Два балтійські генерали заявляються за Росію

ЛОНДОН. — Владас Карвеліс, командант литовської дивізії в червоній армії, та Йоганес Лукас, начальник штабу естонських стрільців у червоній армії, помістили в лондонському „Таймс“ спільний лист, у котрому вистають вступ червоної армії на територію Естонії й Литви. І один і другий перед цю світовою війною служив у війську своєї національної держави; кожний з них називає національний уряд своєї держави фашистською клікою, що продалася Гітлерові. Тому вони й вистають вступ советських військ на балтійську територію. Місцеві часописи вважають лист початком советської пропаганди за признання советській Росії прибалтійських країв.

НІМЦІ ВБИЛИ 22 ЗАКЛАДНИКІВ У ЛЮНІ

До Швайцарії приходять вісти з Франції, що вся Франція тепер знаходиться під „білим терором“. У місті Люні, наприклад, німці вбили 22 закладників. Піймали їх у відплату за те, що хтось убив на вулиці 14. січня 3 німецьких вояків. Ціле місто тепер знаходиться під терором. В ньому йдуть безупинні ревізії й арешти.

Подібні умовини панують у Парижі й Марселі, де арештовано багато осіб під закидом спротиву владі. Німці звертаються найбільше проти інтелігенції, бо з неї сподіваються повстання провідника протинімецького руху.

Донесення зо Савой стверджують, що боїв там нема, але напруження між німцями й колябораціоналістами, з одного боку, та рєнтою населення з другого, дуже сильне.

МАСОВІ РОЗСТРІЛИ В ВАРШАВІ

ЛОНДОН. — Польський міністер внутрішніх справ подав до публичного відома передані з Польщі підземним радіом вісти, що за час від 12. жовтня до 4. лютого німецька окупаційна влада вбила в самій Варшаві 1,907 поляків. У тому самому часі по інших містах Польщі німці розстріляли 5,000 поляків.

Польське підземелля веде спеціальні репресії за ті розстріли. У люблінським повіті зроблено чотири замахы проти німецьких поїздів з військами. Коло стації Шиданова, на дорозі Варшава-Берлін, висаджено в повітря поспішний поїзд. Інший поїзд, повний вояків, заатаковано коло стації Скроды, як також поспішний поїзд коло Целестинава.

СПОЧИНОК ПЕРЕД БОЄМ. — Ці американські маринари вижидають барж, які мають їх повезти на атаку на острів Нову Британію. Ці маринари потім виперли „джерві“ з рога Глостера.

АМЕРИКАНЦІ БОМБАРДУЮТЬ ЯПОНСЬКУ ДОМАШНЮ ТЕРИТОРІЮ

ВАШИНГТОН. — Американські воєнні кораблі вдарили в п'ятницю вночі по домашній території Японії, бомбардуючи острів Парамушіру, що лежить у групі Курілів.

Бомбардування захопило японців неприготованих. Вони взяли цей напад видно за спробу висадити війська на їх острови й їх артилерія стріляла в поспіху в різні сторони, тільки не на острілюючі їх кораблі. Американські гармати зчинили низку пожеарів на острові й поцілили та загнали на беріг один ворожий корабель.

Донесення про цей напад викликало в американській столиці велике вдоволення, бо це американські воєнні сили вдарили по острові, що лежить усього 1,200 миль від ворожої столиці Токіа. Неменша радість з того приводу, що всі кораблі вернулися з виправної цілі.

Урядові обсерватори представляють напад американської фльоти на Парамушіру як визов японської фльоти до бою.

Після нападу американської фльоти на острів ударили американські бомбовики.

УТВЕРДЖУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКІ ПОЗИЦІЇ НА КВАДЖАЛЕЙНІ

ПЕРЛ ГАРБОР. — Як тільки американські збройні сили заняли атол Кваджалейн, військові інжиніри негайно взялися приготувляти там могутню повітряну й морську базу на північній кінці атолу.

Головна квартира американської фльоти на Пасифіку подала до відома свої обчислення про жертви боїв за Кваджалейн. За тими обчисленнями, японці мали там 8,122 убитих. Американці взяли в полон 264 ворогів. Наші втрати виносять 1,516, а саме: 286 убитих, 1,148 ранених і 82 пропавших. Ці цифри найліпше ілюструють величину американської перемоги: американці мали проти себе гарнізон з майже 10,000 вояків, котрий вони перемогли розмірно великими жертвами. На початку бою виглядало, немовби американцям удасться взяти багато бранців; але потім битва пішла звичайним трибом: ворог бився до послідку й на кінці або гинув бючись або поповняв себеубство.

Малі втрати окупації Кваджалейну є вислідом докладного приготування кампанії з боку американської команди, а крім цього заскочення ворога несподіваною акцією.

НОВА АТАКА НА РАБАВЛ.

АЛІАНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕНО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Аліантські бомбовики завдали в неділю черговий удар японській позиції на Рабавл, на Новій Британії, стрінувшись при тому зо сильним протигарматним огнем, але слабим повітряним спротивом.

Сто п'ятьдесять літаків узяло участь у тій атаці, в котрій затоплено 30 барж та один перевозовий корабель.

АМЕРИКАНЦІ ВІДБИВАЮТЬ НАЦИСТИЧНІ НАПАДИ В ІТАЛІЇ.

АЛЖІР. — Американські війська завдали ворогові поважний удар в околиці Касіна, занявши майже всю гору Касіно, що на ній, на висоті 1,712 стіп, находиться славний монастир Бенедиктинів.

У бої під Римом німці кинули знову великі посилення, а саме цілу дивізію, прислану з Франції. Вони атакували американські позиції раз поразу, але без успіхів.

Восьма армія добула в центральній частині італійського фронту кілька сіл.

ЧЕРВОНА АРМІЯ НА ПЕРЕДМІСТЯХ НІКОПОЛЯ.

МОСКВА. — Червона армія поробила далі важні поступи в закруті Дніпра. Бої ведуться тепер там уже на самих передмістях Нікополя. Червона армія перейшла ріку Рось, котру генерал Мангайм уфортифікував як основу своєї оборони.

Великі бої йшли теж на північному секторі під Ленінградом.

НАСЕЛЕННЯ ВТІКАЄ З ФІНСЬКОЇ СТОЛИЦІ.

ЛОНДОН. — Наочні свідки бомбардування фінської столиці Гелсінкі російськими літаками оповідають, що тисячі фінів по тому бомбардуванню покинуло свою столицю, котра ще далі куриться від пожеарів. Втікачі вважають російське бомбардування заповіддю, що Росія починає проти Фінляндії війну на добре.

Фінське радіо знову повтаре, що Фінляндія хоче миритися, але не хоче прийняти умовини безумовної здачі. Тимчасом тут вважають, що Фінляндія є ворогом Об'єднаних Держав, і як така вона мусить прийняти умовини, поставлені Аліантами в Касаблянці.

Московське радіо подало, що советські бомбовики бомбардували теж естонську столицю Талін.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
 FOUNDED 1893.
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays, and
 holidays by the Ukrainian National Association, Inc.,
 at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
 on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
 Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
 появою числа, в котрим оголошуючий хоче мати своє оголошення.
 За оголошення редакція не відповідає.
 За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
 ПЕРЕДПЛАТА: SUBSCRIPTION RATES:
 Подорожче число три центи. Three cents a copy.
 На рік \$7.00 One year \$7.00
 На шість місяців \$3.75 Six months \$3.75
 На три місяці \$2.00 Three months \$2.00
 Число з суботи (з англійською Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):

Аліантська політика в Європі

Ан О'Гер МекКормик, відома з свого знання міжнародних справ журналістка, звертає увагу, щоб справи з утворенням українського комісаріату заграничних справ не трактували як відорвану справу. Це, на її думку, подія, зовсім рівнобійна з подібними проблемами в інших сторонах світу, які вирішати приходиться іншим урядам Об'єднаних Держав.

Українська справа й подібні справи на сході Європи поставив рубом поступ військових подій. У своїй кампанії проти німців війська союзу доходять до краю територій, що були під його владою. Тут вони стають на територію, до якої підносять претенсії інші уряди, і через це союзу військи мусить ці справи якось вирішити. В подібному положенні знаходяться західні Аліанти, себто передовсім Америка й Британія. Вони вже теж зробили великі поступки проти німців. Вичистили їх з Африки. Завдали смертельного удару італійському фашизму. Знищили цвіт нацистичної флотії. Наробили страшного бешкету німецьким промислам і головним містам Німеччини.

Тепер зближається пора інвазії Франції, і північно-європейських чи балканських держав. Приходить черга рішення питання: як відноситися до політичного устрою в Італії? Як відноситися до політичної боротьби на Балкані? Що робити з Францією? Що з Іспанією?

Досі аліантська політика в відношенні до Італії, Франції, Іспанії, тощо терпіла від рішучої половинчості. В кожному з тих країв іде боротьба між принаймні двома течіями, з котрих одна назагал промісцька й фашистська, друга більше демократична й про-аліантська. Не дивлячися на те аліантські уряди не займали до них виразного становища. Не поборювали своїх ворогів, ні піддержували своїх приятелів. МекКормик додає причини цієї половинчості аліантської політики в вимогах аліантської стратегії: мовляв, генерали, що переводять мілітарні операції, мусять оглядатися на п'ять колес і не зачіпати дуже нікого, хто міг би чимнебудь пошкодити військовим операціям, які будуть ніколи не є певні висліді.

З хвилиною одначе, як військові операції покінчилися, генерали перестають диктувати політику за вимогами мілітарних посушень, а політику починають робити справжні політики, себто ті департаменти урядів, що власне мають політику робити. Тому вже нині можна вчитати більшу рішучість з аліантських урядових посушень у Франції: Америка йде виразніше на поміч Французькому Комітету Визволення. В Італії Аліанти вже переконалися, що не варта далі піддержувати непопулярного короля. Щодо Іспанії, то вони видно вже бачать, що з Франком далі в комедію гратися не поплачує. Тому аж тепер усякому цікаво знати, яких спільних загальних засад будуть держатися Об'єднані Держави в вирішуванні цих справ?

Постанови на домашньому фронті

(О. В. І.) Сьогодні, всі патріотичні громадяни борються на домашньому фронті з найбільш небезпечним ворогом, з яким вони колинебудь віч на віч стрілися... з високими цінами.

Вони борються з цим ворогом на всій американській землі, від моря до моря, бо всюди йде боротьба проти високих цін.

Кожний громадянин каже: Я не буду платити за товар більше, як приписує закон. Я не буду брати пайкових товарів, не давши за них пайкового значка.

Всі льояльні американці ось так говорять і так роблять... Вони рішені вдержувати ціни прожитку як найнижче... Не купувати на чорнім ринку харчів, і, як то кажуть, намагатися «тримати важки в руках».

Американський уряд уже зробив два важкі кроки в справі того, щоб не підносилися вгору ціни на харчі, а щоб кожний мав що їсти. Він вирішив лайкувати важніші ціни на харчі і встановив на них законну ціну. Тепер нема вже майже одного важнішого продукту для домашнього вжитку, який не був би пайкований і на який не наложено законної ціни. Це є ціни на час війни.

Всі американські громадяни, жінки і чоловіки, повинні придержуватися воєнних постанов на домашньому фронті. Це є їх обов'язок, кожного з них.

Дипломатичний наступ Советів

І. Дві бомби одного дня.

Одного дня, а саме 2-го лютого, принесла світова преса дві бомби з Москви. Одна це напад офіційного органу Совнаркому «Ізвестії», на папу, друга це ухвала Найвищого Совету СССР признати 16. союзу з союзними республікам два права: мати своїх комісарів для заграничних справ та мати територіальні армії. Ці дві бомби мають одну й ту саму ціль, промостити дорогу завоєвницькій політиці Советів в Європі. Внутрішнього значіння для тих губернаторств Росії, що зуться Союзними Советськими Республіками, постанови Найвищого Совету не будуть мати ніякого, коли бра-ти це практично, так, як досі не має ніякого практичного зна-

мати власну армію, будуть мати власну заграничну політику. Числять в Советах на велику неопіформованість світа демократій про це, що між собою і навіть писаними конституціями а дійсністю, в Советах глибина непроходима. Конституція та гарні слова це одно, а советська дійсність це друге.

Деж причина атаку на Ватикан?

Без огляду на те, як хто ставиться до Ватикану, прихильно чи ні, одначе мусить признати, що це нині та моральна сила у світі, що не уступає нацизму і не йде на компроміси зі советською дійсністю. Канадійська преса недавно доносила таке оповідання, що кружляє в журналістичному світі в зв'язку з Тегеранською Конференцією. По скінченні нарад през. Рузвелт мав звернутися до Сталіна зі запитом, чи не було б добре постановити тегеранського з'їзду подати офіційно до відома папи. На це Сталін мав відповісти: А кільки дивізій війська має папа?

Оповідання, хочби й було неправдиве, але знаменне. Президент Рузвелт, протестант, оцінює моральне значіння папи у цілому світі, вважає потрібним такий важний акт, що мав би заважити на долі світа принайменше подати до відома цього морального чинника — Ватикану. Сталін рішує опрокнути якунебудь пробу спирати міжнародну політику на таких «буржуазних пересудах» як справедливості та мораль. Кілько дивізій має папа? Яку силу він представляє? Отже не мораль, не справедливість, а фізична сила для Сталіна малаб стати основою нового порядку світа.

Правда, папа дивізій не має, але вплив на думання близько 400 мільонів католиків у світі а з тим треба рахуватися кожним, що хоче, щоб новий порядок у світі був тривалим. А як відомо, папа висказав уже, що думає про програму майбутнього миру, заявляючи, що мир повинен спиратися на справедливість та пошановання прав і малих народів життям. Ця програма миру жани проголошена перед роками, влучена нині в тексти молитов по сотках тисяч католицьких церков. Це молитви за «піс енд джостіс», що їх чути кожної неділі по католицьких церквах Америки. А такого ніякий політик легковажити не може.

Сталін, очевидно, розуміє, що хоч папа дивізій не має, але має мільони католиків однодумців. Отже на передодні завоювання Європи Росією, треба йому прочистити терен,

признати советським республікам права вести власну закордонну політику, мати навіть територіальну армію. Словом Кремль ставить свої Патюмкі-нівські села — Європейсько-Азійський Камонвелт. Можливо, що й не один американець-ідеаліст дасться взяти на цю дипломатичну вулку.

Що ухвалив Найвищий Совет СССР дня 1. лютия Року Божого 1944?

В тому дні став перед нижчою палатою всесоюзного парламенту, перед Найвищим Советом, товариш Молотов-Скрябин з таким внесенням, від Совнаркому СССР. Пропонується змінити всесоюзну конституцію в тому напрямі, щоб до дотеперішного права кожної союзної республіки виступити зі союзу та стати вповні самостійною державою додати також ще право вести власну заграничну політику, яку досі вела тільки сама Москва. Кожна республіка буде тепер мати свого власного закордонного комісара, який може самостійно входить в міжнародні зв'язки з другими державами (17).

В тій цілі перетворюється теперішній Всесоюзний Комісарят Заграничних Справ на Заграничний Комісарят Союзу Республік, який буде мати роль тільки координувати працю поодиноких заграничних республіканських комісарятів.

Таке саме має статися з Всесоюзним Комісаріатом Військових Справ. Мають повстати територіальні армії кожної республіки та також воєнні комісаріати. Таке щастя має стрінути існацяція союзних республік СССР, а саме Московську (Російську) Республіку, Українську, Білоруську, Вірменську, Грузенську, Азербейджанську, Узбекську, Туркменську, Таджикиську, Казакстанську, Кіргіську, Карело-Фінську, Молдавську, Литовську, Лотниську, та Естонську.

Американський кореспондент доносить, що напечатаний проект зміни тої советської конституції лежав перед кожним депутатом, але його ніхто навіть не читав. Внесення товариша Молотова перейшло одностайно вже по трьох годинах. Згодом його теж прийняла Рада Національностей; себто вища палата Советів, що відповідає американському сенатові.

Замітне, що в цій офіційній державній документі вчислені вже також балтійські самостійні республіки — Естонія, Литва та Литва, дарма, що ніякий міжнародний акт не відбрав ще самостійності тим державам, а уряди Америки, Британії та інших союзних держав утримують з офіційними представниками тих самостійних держав навіть дипломатичні зв'язки. Містерія цад містеріям.

В протязі трьох годин Бритійський Камонвелт дістав неабиякого конкурента Европійсько-Азійський Камонвелт, зі столицею в Москві.

(Дальше буде).

УКРАЇНСКА ВІДПРАВА В ВАШІНГТОНІ.

Дня 23. січня б. р. була відслужена Служба Божа з нагоди октати молитви за зєднання Церков в «Шрайн» Непорочного П. Д. Марії, що є на площі Католицького Університету в Вашингтоні. Службу Божу відправив Преосв. Кир Амврозій Сенишин в со-служенню многих українських священників. Була яка тисячка вірних, між якими було найбільше таких, що мали нагоду перший раз побачити наш обряд і почути наш спів.

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

Поїхали далі, над Лоївку. Задержалися на збитому великому пасовищі, що тягнулося аж до Дніпра, а з півдня перетиналося багнистою річкою, з однією лише греблею через барища на Брагинському шляху. Це місце вибрано на стоянку.

— А тепер над Дніпро! — наказав Радзивил.

Повернули на схід. До Дніпра одначе не підійшли. Вислали перелісками кількох гусарів оглянути зпочатку по бережжя. Ті нишпорили в перелісках, але ніякого сліду не знайшли й там. Виткнувшись над саму воду доглянули за широкою рікою свіжо висипані вали, замасковані порослями хвої. Й там начеб все вимерло. Вал тягнувся здовж берега на північ, до устя Сожі й зникав у пороб'ях. Далі зна-

ти старшинам. Поодинокі воїни виїздили над Дніпро, виїхав сам Радзивил. Довго приглядався, нічого не завважуючи, хоча стежені зоркими очима з протилежного боку.

— Це пусті окопи! — вистовнів згодом молодий Коморовський.

— Не повинні! Недавно насипали, тай синала їх не мала сила, — заперечив воевода Стеткевич. — Хамство, коли й не сидить за валом, то десь недалеко.

Згодом Стеткевича підтримав осторожний Мирський.

— Певно, не висті! Забираймося ліпше! Коби козакам не забавилося зробити нам засідку. Небезпечно з одною хоругвою відриватися на цілу півмилю від армії. Колиб нас так завважили, та синилю з гармати, багато їх накобилю-

нашого найвищого вождя, якого князя-гетьмана, — в спокоював обох потиху. — Зартимайте своє завзяття до завтра, для кращої цілі! Тоді і завзяттям відзначитесь і користи для отчизни з того буде.

Радзивил, хоча й чув суперечку своїх вищих старшин, не мішався. Вдав, що нічого не чує. Іншим разом він зганив би ротмістра за непошану до вищих себе, але після бою під Жагалею до Донава охолов й не хотів мішати. До того Донавай був наймислен генералом піхоти, а Коморовський хоч ротмістром тільки, але кижкої гвардії, шляхецької сметанки з усієї Литви й Білорусії. Образити чи доганити його, значило болюче образити всю шляхту. А шляхту литовсько-білоруську Радзивил цинів і нею дорожив. Тому сказав примірюючи:

— Завтра довідаємося, хто з вашмоєців не помилується. Несподівано заатакуємо окопи нашою піхотою!

Тож дорогою повернули до Лоїва. Зустріли у місті татарські розіди, що вже по-

вернули за Лоївки, нікого там не знайшли. Іхали серед руїн знов проваджені скавудінями пісв.

І знов запанувала тишина в околиці. Час від часу виліпали, галайкали татари. А над вечір з лісів на північ від Лоїва виткнулися литовські полки.

VIII.

Литовська армія заворушилася ледво занялося на світанку. Ту ніч всі, жовірі і старшини спали на голій землі, не спускали з пирвзі й коней. І для самого князя не розбивали намета. Думали, що не варто розгосподарюватись на одну ніч, бо на рано сподівалися знані козацькі становища за Дніпром й рушати на Чернігів, або Чорнобиль. Ніхто не знав ще, де козацька сила знаходиться. Може її зовсім нема, може похід на Київ буде тріумфальним маршем князя серед благаєн і уклінних похвал покійного населення, але не було певности, чи козацтво не притаїлося десь поблизу, під боком княжої армії й жеде лиш нагоди в ночі напасти. Вісім миль пройшла армія від

ЯКО БИЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧИТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ.

До Українського Громадянства Великого Нью Йорку!

Наша держава потребує тепер від своїх громадян 14 біліонів доларів, щоб успішно продовжувати ці збройні удари, які принесуть нам перемогу, а ворогам повну поразку.
 Щоб здобути цю величезну суму гроша, то кожний громадянин повинен вложити відповідну пайку свого майна в купно державних бондів четвертої воєнної позички.
 Між цими громадянами повинні зайняти видне місце ми, американські українці.

Саме в справі купна бондів 4-тої позички

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 13. ЛЮТОГО 1944 Р.

в годині 2. пополудні

ВЕЛИКИЙ ЗДВИГ

В COOPER UNION, Astor Place & Cooper Square, NEW YORK N. Y.

Програма буде складатись з промов американських і українських бесідників та сольоспівів. Докладна програма буде проголошена пізніше.
 У цьому здвизі ми повинні взяти масову участь, а найважливіше: закупити бондів на якнайбільшу суму. Бонди можна буде купувати за готівку або чеки, зараз таки на салі.
 Усі закуплені бонди підуть на conto цієї української кампанії, яку тепер веде Український Конгресовий Комітет, що взяв собі за ціль продати бондів на суму п'ять мільонів доларів.
 Щоб заощадити часу на вивчення аплікацій на салі, то є вказаним, щоб кожний громадянин, що бажає закупити бонди, прийшов на цей здвиг вже з вивченою аплікацією. Відповідні аплікації з наголовком Українського Бондового Комітету можна дістати в секретарів різних товариств, або в склені п. П. Задорського.
 Отже не забудьте про день 13. лютого! Приходіть на здвиг та закупіть бонди!

ОБЕДНАНИЙ КОМІТЕТ УКРАїнсько-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЬЮ ЙОРКУ.

This Advertisement is a Contribution to America's All-Out War Effort by

P. STASIUK

124 FIRST AVENUE, NEW YORK CITY

З КАМПАНІЇ ЗА ЧЕТВЕРТУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

Як продавати бонди?

з Державного Скарбу:

Відповідь на це питання дають наші піоніри-імігранти. Один з найстарших наших громадян, п. Дмитро Капітула з Мекаду, Па., прислав крім посвідок закупна бондів від парохії, місцевих організацій та осіб ще й посвідку закупна бондів на 5.000 дол. містом (боро) Мекаду, а кредит з цього купна зарахований теж на кредит нашої кампанії. В той спосіб п. Капітула не тільки перший сповнив свій обов'язок, бо вже надіслав багато посвідок своєї громаді, але теж використав свій вплив в місцевому уряді. Уряд теж признав заслугу п. Капітули і дав кредит за закупно бондів п. Капітулі, а зглядно Українсько-Американській Кампанії Продажу Воєнних Бондів.

Далі: п. М. Карпчук з Філадельфії є урядником у фабриці. Він обтягає робітникам частину платні на бонди, але теж, за згодою усіх робітників і заряду — випикує усі бонди на наших аплікаціях; приносить кожного вечора 8—10 аплікацій та закупує бонди в Українським Будівельно-Позичковим Товаристві. П. Карпчук каже, що усі його співробітники здивовані, що американські українці переводять свою кампанію та мають свою державну агенцію видачі бондів. Тепер заряд фабрики і робітники рішили піддержувати нашу кампанію усіма силами, щоб вона перейшла 5 мільонів доларів.

Як глядіть уряд на нашу бондову кампанію?

На це дасть відповідь копія ось такого листа, одержаного

TREASURY DEPARTMENT
 WASHINGTON 25, D. C.
 War Finance Division
 February 3, 1944
 Dr. Walter Gallan, Chairman
 Ukrainian American War Bond Drive
 1134 Atwood Road
 Philadelphia, Pennsylvania

Dear Dr. Gallan:
 Thank you for your letter of January 31 with its encouraging news regarding the progress of your campaign.
 Your sales at this time are very important, for they will help swell the total for the Fourth War Loan Drive. Last night, February 2, sales for the Drive amounted to \$6,160,000. We are still far from our \$14,000,000,000 quota. Every patriotic American will want to do all that he can to insure our reaching and exceeding this goal; and American-Ukrainians can derive deep satisfaction from the fact that their campaign will help to make the nationwide Drive successful.

I shall be glad to have frequent reports from you, and hope that you will tell me if we can do anything further to help you.

Sincerely,

(Signed)

William C. FitzGibbon, Chief
 United Nationalities Section
 War Finance Division

Коли ось так допомагають нам наш уряд та чужі організації, то зовсім певно не буде одної правдиво української організації, яка не стала б до спільної праці в продажі Воєнних Бондів, щоб наша кампанія увінчалася повним успіхом.

Де можна купувати Бонди?

Бонди можна купувати в кожній державній агенції продажу воєнних бондів, тільки треба все вживати до купна наших аплікацій, з написом:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
 under the auspices of the Ukrainian Congress Committee

Колиж хто хоче мати бонд з українською печаткою, то такі бонди можна одержати в таких наших державних агенціях:

а) UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N
 847 N. FRANKLIN STREET,
 PHILADELPHIA 23, PA.

Офіс отворений в місяці люти кожного вечора від год. 7—9 (крім неділі). Хтож висилає замовлення поштою, то мусить виготовити аплікацію та заслати чек або Money Order на імя:

UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N.
 б) UKRAINIAN SAVINGS COMPANY
 2190 W. TENTH STREET
 CLEVELAND, O.

Офіс отворений кожного дня від год. 9 рано до 3 п. н.

в) AMERICAN UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N.
 31 MORTON St., Rear
 NEWARK, N. J.

Офіс отворений в п'ятницю від год. 7—9 ввечір та в неділю зараз по Богослуженню від год. 12—1.

Звіти з місць.

Прохаємо усі організації надсилати усі повідомлення про працю, звязану з бондовою кампанією по місцях, як рівнож надсилати усі друковані листочки та звіти, щоби в той спосіб мати повний образ нашої праці. Усі звіти присилати на адресу:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
 847 N. FRANKLIN STREET
 PHILADELPHIA 23, PA.

Бондові Комітети.

Уряд кожної місцевої організації є рівночасно бондовим комітетом. Цей комітет має назначити суму закупна бондів даної організації, помагати у вивченню аплікацій на бонди, та переслати усі посвідки (Record recit) до головної канцелярії нашої кампанії: UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE

847 N. FRANKLIN STREET
 PHILADELPHIA 23, PA.

По закінченню кампанії буде видана окрема пропам'ятна книга з іменами усіх тих, які причиняться до успішного переведення кампанії а рівнож будуть роздані окремі нагороди Державного Скарбу.

Старайтесь усі перевести цю першу Українсько-Американську Кампанію Продажу Воєнних Бондів при Українським Конгресовим Комітеті організованого, на честь і славу нашого народу, в допомогу нашій державі.

Д-р Володимир Галан,
 голова Комітету Продажу Воєнних Бондів при Українським Конгресовим Комітеті.

НАВЧИТЬ „НАЙМЕНШОГО БРАТА“.

Мудрі є слова старого римського письменника Салюстія: „Славно є робити добре для Республіки, але й говорити про неї добре, також не є глупством“.

Розмовляйте з різними людьми в фабриці, офісі, на забаві, на мітингу. Стріньте час до часу чоловіка не ознайомленого з подіями дня, що стоть збоку, нічого не робить, але забирає голос.

„Та що то значить тих п'ять мільонів доларів, що ви хочете продати бондів! Навіть малої дріки не закриє. А зрештою від і того не будете могли зібрати...“

Не говорить він „я хочу“, або „ми хочемо“, тільки „Ви хочете“, так якби він не належав до нашої збірноти. Він ніби не належить, коли збірнота вимагає від нього праці, але коли праця збірноти увінчається успіхом, він є першим горожанином, який жадає для себе золотої медалі.

Будьте з таким чоловіком дуже терпеливим та дайте йому гарну лекцію про патріотизм доброго горожанина. Скажіть йому, що:

„Добрий горожанин-патріот любить свою державу, нарід і культуру-свободу, право, мову, побут і інші блага; відаєтьє службі її всею душею, дає про винний розвиток і процвітання її, присвячує і відає її себе, захищає і обороняє її від ворогів та нападників усіма силами, жертвуючи її своїм майном і життям. Патріотизм вважають за одну з найвищих моральних чеснот. Патріотизм вимагає любови, активності, посвяти і саможертви на благо своєї землі і народу“.

Коли ви вам особисто не довіряє, скажіть йому, що так говорить про патріотизм теж український патріот, професор українського вільного університету в Празі, Сергій Шелухин.

По такій лекції вийміть з кишені аплікацію Українського Комітету на воєнні бонди, продайте йому один або два, виповніть останню посвідку на самій долині аплікації т. зв. рекорда recit і відішліть до:

UKRAINIAN AMERICAN WAR BOND DRIVE
 847 N. FRANKLIN STREET,
 PHILADELPHIA 23, PA.

Таким чином зробите багато добра і виповните вгорі назначені мудрі слова Салюстія. Крім того пригорніть і навчіть „найменшого брата“

МИХАЙЛО ГОЛИНСЬКИЙ, славний оперовий співак, виступить на Здвизі, що відбудеться в справі продажу бондів в Коупер Юніон, в Нью Йорку, 13. лютого.

НІМЦІ ЗАВОДЯТЬ В ФРАНЦІЇ ПАНЩИНУ.

(ОНА). Французька радіо-виступила у Війні передла заяву міністра пропаганди, Філапа Епіро, щоби всі чоловіки від 16 до 60 літ життя зголосилися до урядового бюро праці. Там їх будуть реєструвати до примусової праці. Жінки у віці від 18 до 45 літ також мусять зголоситися до примусової праці. Хто не буде мати реєстраційної картки, то буде острого караний. І то як чоловіки, так і жінки, казав міністер пропаганди.

П. Д.

з Пресового Комітету.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЮ?

Наперед погляньте на оголошення наших робіт на 4. стор. „Свободи“.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАїнського КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
 P. O. Box 721, Church St., Annex, New York 8, N. Y.

МАРК ТВАРН.

Інтерв'ю з кореспондентом

(Докінчення)

Пит.: Господоньку Боже! Коли ви були на його похоронах, то він мусів бути мертвий, а коли був мертвий, то йому було до того, чи ви кричите, чи ні?

Один з нас мав особливий знак... велику бородавицю на лівій руці; це був я. А це дити утопилося!

Відп.: Не знаю. Він був у тих справах від народження дивак.

Пит.: Але це мені ніяк не влізає в голову. Говорите, що він з вами балакав, а водночас, що він був мертвий.

Відп.: Можливо не був мертвий?

Відп.: Я вже вам сказав, що він був мертвий.

Пит.: Ну, хтось говорив, що був, а інший знов говорив, що ні.

Відп.: А що ви про це думали?

Відп.: О, це мене не обходило! Цеж не був мій похорон.

Пит.: Але чи ви... щодо цього ми ніколи не погодилися би. Дозвольте спитати вас про щось інше. Котрого дня ви народились?

Відп.: В понеділок, дня 31. жовтня 1693 р.

Пит.: Як? Цілковита неможливість! Тоді ви мали мати стовісімдесять літ. Як ви це пояснюєте?

Відп.: Я це взагалі не пояснюю.

Пит.: Але раніше ви сказали, що ви маєте тільки дев'ятнадцять літ, а тепер прикидаєтесь стовісімдесятилітнім. Це жалюгідна суперечність!

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: Після цього кореспондент чинно відійшов. Він був чудовим співбесідником і я справді жадував, що він уже відійшов.

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: Ах, ви її замітили? (Стискає йому руки). Багато разів мені здавалось, що це — суперечність, але я взагалі не був у силі дійти до пізнання правди. Який бистрий ум ви маєте!

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: Дякую вам за комплімент, коли я заслуговую на нього. Чи ви мали аби чи маєте братів та сестер.

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: Гм... думаю... думаю... мабуць... так... але я їх не пригадую собі.

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Пит.: Ну, це найподивудніше твердження, яке я колинебудь чув!

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: Чому ви так гадаєте?

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Пит.: Якже інакше я можу гадати! Ось погляньте сюди. Чий цей образ на стіні? Чи це не ваш брат?

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: О, так, так, так! Тепер пригадую собі; це був мій брат. Це Віліям... Ми називали його Біл. Нещасний старий Біл!

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Пит.: Як? Чи він уже вмер?

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: Ах, догадуєтесь тільки. Ми цього ніколи рішучо не знали. У цьому саме полягає велика загадка.

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Пит.: Це сумно, дуже сумно. Шож, він ідез?

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: Ну, так, до певної міри, себто звичайним способом. Ми його поховали!

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Пит.: Ви його поховали? Поховали і не знаєте, чи він мертвий, чи живий?

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: О, ні! Це вже ні! Він був досить мертвий.

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Пит.: Ну, признаюсь, що я цього ніяк не розумію. Коли ви його поховали й знали, що він мертвий...

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: Ну! Ні! Ми тільки догадувались, що він умер.

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Пит.: Ага, вже знаю! Пробували, правда?

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: Ручу, що ні!

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Пит.: Ну, про щось подібне я не чув іще, від коли я живу. Хтось умер. Когось поховали. У чому ж та загадка?

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

Відп.: Ну в тому уся закарлючка. Гляньте, ми були близькі — небіжчик і я, — а коли ми мали тільки два тижні, нас замінили у купелівій ванні, а один із нас утопився. Але родина не знала, котрий саме втопився. Декотрі думали, що це був я.

Відп.: О! Це тільки дрібниця. Цього певно ані один на п'ятьдесят людей не замітив би. Коли скінчилися похорони промова і похід рушив у напрямі цвинтаря, Бер сказав, що хотів би востаннє ще раз оглянутись довкола, тому встав і сів біля візника.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Нью Йорк. — У списі жертводавців на Американський Крестивий Фонд має бути: п-ні К. Хандога зібрала на дві книжечки Самостійного Золотого Хреста загальну суму \$109. На першу книжечку зложили п-ні Текля Газдун \$25; з каси відділу С. З. Хреста \$12; М. Пачемак \$5, а решта по \$2 і по \$1, разом \$55. На другу книжечку зложили бізнесмени \$54, а саме: Н. Гладун \$25; М. Макарчук і П. Демчук по \$5, а решта по \$3, по \$2 і по \$1.

До тих, що надсилають редакції витинки з газет. — Редакція „Свободи“ широк дякує тим усім, що присилають витинки з різних американських газет, де є щось про українську справу, чи про американсько-українських воєнків. Та просимо пам'ятати на те, щоб подавати назву часопису і дату, коли це було поміщене.

Ін, що це є чеська кампанія підірвання боевого настрою і ширення диморалізації.

„Дер Ное Таг“ радить чехам примиритися зі „станом річей“ і співпрацювати з окупаційною владою. Далі газета радить чехам не слухати закордонного радіа, не перейматися тим, що говорять чеські дипломати і не надіятися на поворот демократії. А „хто протривить німецькій владі, той помагає большевикам завести комуністичну систему в Європі“, каже автор статті.

САМОГУБСТВО Д-РА МИХ. ЛОЗИНСЬКОГО.

Кореспондент тижневика „Коллієрс“, Джером Дейвис, повідомляє, що в Києві під час німецької окупації багато осіб покінчили самогубством. Між ними був галицький журналіст д-р Михайло Лозинський й його жінка.

НІМЦІ НАРКАЮТЬ НА ЧЕСЬКИХ ТОРГОВЦІВ.

(ОНА). — Шойно написана до Стокгольму німецька газета „Дер Ное Таг“ принесла довшу статтю, в якій німецька окупаційна влада скаржиться на чеських торговців, що вони підривають громадську мораль і вбивають воєнний настрій. Газета пише, що в Празі і на провінції чеські торговці грають на нервах публіки в той спосіб, що масар, наприклад, виставляє у вікні гарну шинку і кладе коло неї напис, що „вже продана“, або „вже більше нема, прийдіть по війні“. Буває і так, що кравець або продавець убрання, виставляє у вікні гарно зроблене убрання і також кладе коло нього напис, що „вже продане“.

Німецька поліція перевела дослід і показалося, що це не є поодинокі випадки, бо так роблять мало не всі чеські торговці. На провінції також масар виставить гарну шинку чи ковбасу і великими літерами пише, що „вже продана“. Німці прийшли до переконання,

КВІЗЛІНГ ОБИЦЬЕ ДАТИ НІМЦЯМ 75000 ВОЯКІВ.

(ОНА). — Націстська преса в Норвегії надрукувала вістку, в якій говориться, що міністер справедливости при уряді Квізлінга зробив заяву, що німці можуть числити на 75,000 норвезьких воєнків. Вони будуть організовані, вишколені і готові на фронт в протягу кількох місяців. Але міністер Ріінес домагається, щоб цю армію вислали на советський фронт, бо вона хоче битися з большевиками.

Політичні обсерватори в Стокгольмі завважують, що міністер справедливости говорить неправду. Вони кажуть, що на основі оповідань норвезьких втікачів, норвезький народ ненавидить німецьку окупаційну владу і саботує уряд Квізлінга до тої міри, що німці недавно були примушені вислати до Норвегії кілька полків війська.

СЕРБСЬКИЙ КВІЗЛІНГ ОБИЦЬЕ НІМЦЯМ 20 ПОЛКІВ ПІХОТИ.

(ОНА). — Мадярська радіовислання в Будапешті передала вістку, що сербський квізлінг, генерал Мілян Недіч, заявив німцям, що він зорганізує для них 20 полків піхоти. Він казав, що сербські військові формации матимуть свою артилерію, панцирні відділи і всю технічну обстановку.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ПОМЕР Д-Р ІВАН ПРОЦІК.

У Мекзіракс, в Пенсильвенії, помер у вітторок 1. лютого 1944 р. дентист д-р Іван Процік. Покійний був ширим українським патріотом і не жадував жертв на народні цілі. Його знали як спеціаліста в його фаху. Лишив по собі жаль жінки, дітей, брата і всіх тих, що знали його, а українська пінсбурчина сумує, бо втратила дияча на народній ниві. — („Народне Слово“).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Повідомляємо членів Тов. ім. І. Франка, від. 334, що місячні збори відбулися 13. лютого, в 1. годині попол., в У. Н. Домі. Промо всі члени прийшли на ці збори, бо є важкі справи до погодження. Уряд на 1944 рік: Н. Задерезький, предс.; В. Юрчишин, заст.; С. Морозович, фін. секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.; М. Левчицький, надз. хорих; В. Трегак, В. Репозинюк і М. Когут, контролорі; М. Левчицький і Г. Люшинський, прарпоршники. Адрес надз. хорих: М. Lewitzky, 2164 W. 11th St. — І. Жук, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Соціялістичного, від. 230, відбулися в неділю, 13. лютого, в годині 1. пополудні. Промо всі члени прийшли на ці збори, бо ж дуже важкі справи до вирішення, як справа 50-літнього ювілею нашого Союзу і кампанія за четверту державну позичку. Тому прийшли всі, бо наша привільність кожна. — За уряд: І. Бриц, предс.; М. Мушинський, кас.; І. Павловський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Соціялістичного, від. 336, відбулися в неділю, 13. лютого, в годині 1. пополудні. Промо всі члени прийшли на ці збори, бо є важкі справи до вирішення, як справа 50-літнього ювілею нашого Союзу і кампанія за четверту державну позичку. Тому прийшли всі, бо наша привільність кожна. — За уряд: І. Бриц, предс.; М. Мушинський, кас.; І. Павловський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Запорозької, від. 75, відбулися в неділю, 13. лютого, в годині 1. пополудні, в селі У. Н. Домі при Мартін уа. Промо члени прийшли на ці збори, бо є важкі справи до вирішення, як справа 50-літнього ювілею нашого Союзу і кампанія за четверту державну позичку. Тому прийшли всі, бо наша привільність кожна. — За уряд: І. Бриц, предс.; М. Мушинський, кас.; І. Павловський, секр.

БАЛТИМОР, МД. — Місячні збори Тов. Пресв. Троїцької, від. 320, відбулися в неділю, 13. лютого, в 2. годині пополудні, в У. Н. Домі, 3101 О'Донел уа. Промо всі члени прийшли, бо є справи до вирішення. — Г. Шулька, секр.

Навіть Найбільше Хорі не Повинні Тратити Надію. — Можна Відзискати Здоровля Також без Ліків і Операцій

КАТЕРИНА БОЖЕК, ФІЛ РІВЕР, МАСС. Ціліми роками я хорувала на ріжні жоудакві недомогання, болі в крижах, при тім я була досім нервово розстроєна і чула ослаблення в цілім тілі. Ходила до докторів, заживала узкі лікарства — однак постійної полєкції я не знайшла. Коли мені порадили підлягти операції, я удалася шє до д-ра Міллєра, Заваякн методд д-ра Міллєра я відзискала здоровля, чужєм досім добре і раджу хорих лізник, шоби віднож шукали помічу д-ра Міллєра, бо коли методи д-ра Міллєра мені помогли, то і іншим поможуть. В завртіршім оголошенні буде поданє пєсьмо Артура Люппє.

Є неможливи проголосити всі пєсьма від моїх бувших паєнєтєв, які висказують подяку за подану їм мою опіку і добрі результати в їхніх недомоганнях. Поділи пєсьмї чоловіками і жінками, яким приходилося терпіти ріжні хоробіші прїнципи, як: недомогання жоудакві, ревматизму, астму, колєннє в грудях і крижах, болі в руках і ногах, ослаблення серця, зору і слуху, завороти жоюви, неправільнє тєснення кровї, цукровицю, жовчєві каменї, недомогання анїрок і міхура, а також у жінок вські неправільности і жіночі недуги. Ті пєсьма, на жадання, будуть інтерєсованим показані в офісі в їх оригїнальній, правно ствердженій формї.

Dr. JOSEPH MILLER, D.C.Ph.C. 790 BROAD STREET, Corner Market Street, NEWARK, N. J. Години прїнятє: Кожного дня від 9-ої рано до 7-ої вєчєрї. В недєлі і свєтє від 10. рано до 12. вполуд.

Головний гарнізон, котрого Тарзан виманив у ліс, тепер біг до табору. Тарзан сподівався їх скорого повороту, тому він побіг до визначених бараків, аби увільнити Павла Д'Арнота. Він напер усею своєю силою на масивні двері, але вони не подалися. Поки він найде ключ на тілах убитих сторожів, вже могло бути запізно.

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРІЯ
В добрім місці. Бізнес добре вироблений через 8 літ. Власник продєє з причини переїзду до іншого бізнесу.
Інтерєсованих прошу голоєнитися на адресу: 26-8
158 MALLORY AVENUE JERSEY CITY, N. J. DEJ. 3-2092. S A M S MARKET.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
І вїдє ОБСЛУГОВЕМО В ПЕРТ АМБОУ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МІРОН ЛІТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга ширя і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребам по ціні так цїнальній як \$150. ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Rignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. MARKET 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
Занїмаєсь похоронами В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568 BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MEIrose 5-6577